

رابطه مطالعه غیر درسی و سلامت روان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان

سوسن بهرامی، حمیده ملاخلیلی^{*}، فائزه باغیانی، حسن اشرفی ریزی، شهین مجیری

چکیده

مقدمه: میزان مطالعه و گرایش به خواندن از مهم‌ترین شاخص‌های رشد و توسعه است. مطالعه عامل مؤثری برای جلوگیری از تک بعدی فکر کردن است و زمینه استعدادهای بشر را در ابعاد مختلف فراهم می‌کند. هدف این پژوهش، تعیین رابطه مطالعه غیر درسی و سلامت روان دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان در سال تحصیلی ۸۹-۱۳۸۸ است.

روش‌ها: در این پژوهش، توصیفی-همبستگی، جامعه آماری آن شامل کلیه دانشجویان سال سوم دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (۱۰۵۴ نفر) بودند. با روش نمونه‌گیری به صورت طبقه‌ای، تصادفی، حجم نمونه (۳۰۰) نفر تعیین شد. ابزار گردآوری داده‌ها دو پرسشنامه محقق‌ساخته و یک پرسشنامه استاندارد (سلامت عمومی general health questionnaire) است. روایی پرسشنامه‌ها با استفاده از روایی محتوایی مورد تأیید قرار گرفت. پایایی پرسشنامه با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرونباخ تعیین شد. تجزیه و تحلیل داده‌ها در سطح توصیفی، درصد توزیع فراوانی، ضریب همبستگی پیرسون و در سطح استنباطی، آزمون t، آزمون ANOVA و آزمون توکی صورت گرفت.

نتایج: میانگین عوامل تسهیل‌کننده مطالعه غیر درسی در سطح متوسط و میانگین عوامل بازدارنده مطالعه غیر درسی دانشجویان دانشگاه علوم پزشکی اصفهان کمتر از سطح متوسط است. ۵۳/۲ درصد از جامعه مورد مطالعه دارای سلامت روان، ۴۴/۶ درصد علائم بیمارگونه داشتند و ۲/۲ درصد از افراد به سؤالات مربوط به سلامت روان پاسخ ندادند. همچنین جامعه مورد مطالعه از نظر خردمقیاس‌های «جسمانی‌سازی» و «افسردگی» سالم و از نظر خردمقیاس‌های «نارسایی عملکرد اجتماعی» و «اضطراب و بی‌خوابی» دارای علائم مرضی هستند. ضریب همبستگی بین عوامل تسهیل‌کننده با خردمقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی، نارسایی عملکرد اجتماعی و افسردگی در سطح $p \leq 0.05$ معنادار بوده است. بنابراین بین عوامل تسهیل‌کننده و خردمقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی رابطه معکوس و با خردمقیاس‌های نارسایی عملکرد اجتماعی رابطه مستقیم وجود دارد. ضریب همبستگی بین عوامل بازدارنده و خردمقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی در سطح $p \leq 0.05$ معنادار بوده است. بنابراین بین عوامل بازدارنده و خردمقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی رابطه مستقیم وجود دارد.

نتیجه‌گیری: نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که بین وضعیت روانی با مطالعه و علاقمندی به آن و نیز بین میزان مطالعه و افسردگی در سطح جامعه رابطه وجود دارد. با مطالعه فرد از مطالبی آگاه می‌شود که قبلاً نمی‌دانست و این می‌تواند باعث آرامش روانی فرد شود و باعث شود که فرد لذت بیشتری از زندگی ببرد.

واژه‌های کلیدی: مطالعه غیر درسی، سلامت روان، دانشجویان، دانشگاه

مجله ایرانی آموزش در علوم پزشکی / ویژه‌نامه توسعه آموزش و ارتقای سلامت / اسفند ۱۳۹۰؛ ۱۱(۹): ۱۲۴۱ تا ۱۲۴۷

اصفهان، اصفهان، ایران: h.m.khalily@gmail.com

دکتر سوسن بهرامی، مرکز تحقیقات مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران: (bahrami837@gmail.com)؛ فائزه باغیانی، کارشناس

* نویسنده مسؤل: حمیده ملاخلیلی، دانشجوی کارشناسی ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی

مقدمه

یکی از پیش‌نیازهای مهم رشد و توسعه فرهنگی و اجتماعی و حتی اقتصادی، داشتن جامعه‌ای اهل کتاب و مطالعه است. دستیابی به چنین جامعه‌ای به برنامه‌ریزی هدفمند و آزموده و به استمرار آن نیازمند است. اهمیت بررسی جایگاه مطالعه از آنجا ناشی می‌شود که کتاب به منزله گنجینه‌های عظیم دانش بشری به عنوان یک منبع معتبر و قابل استفاده، همواره مورد توجه قرار گرفته است. در اوایل قرن ۲۰ مسأله مطالعه، علاقمندی و عادت به آن بیشتر جنبه تفنن و سرگرمی داشت و تنها اهل ادب و تحقیق خود را محتاج به مطالعه مرتب و مداوم می‌شمردند. تحول اقتصادی و عظیمی که در امر پیشرفت علم و صنعت در کشورهای متری جهان ایجاد گردید، با تعمیم تعلیمات عمومی که نتیجه نیازمندی‌های شدید به کارگران و افراد متخصص برای گرداندن چرخ عظیم صنعت بود، این مسأله (مطالعه) را از حالت انفرادی خارج و به مسأله عمومی و پایه‌ای از تحصیل و تربیت مبدل کرد. نقطه آغازین این حرکت عظیم فرهنگی، آشنایی والدین، مربیان و دست‌اندرکاران مسائل تعلیم و تربیت با نقش کتاب و مطالعه در زندگی فردی و اجتماعی بوده و همچنین آگاهی دادن آنان از روش‌های مختلف ایجاد روحیه عادت به مطالعه، روش مطالعه صحیح و یادگیری بهتر در کودکان و نوجوانان است (۱). میزان مطالعه و گرایش به خواندن از مهم‌ترین شاخص‌های رشد و توسعه

است. مطالعه، عامل مؤثری برای جلوگیری از تک بعدی فکر کردن است و زمینه استعدادهای بشر را در ابعاد مختلف فراهم می‌کند (۲).

مطالعه یا هنر خواندن، جریانی است که فکر بدون کمک منبع خارجی و با تمرکز روی مطالب، با استفاده از نیروی خویش سبب ارتقا شود (۳). اعمال مختلف ماهرانه‌ای که باعث این ارتقا می‌شود، هنر مطالعه یا خواندن را تشکیل می‌دهد (۴). مطالعه واقعی عبارت از فهمیدن و درک مطالب خواندنی بدون کمک دیگران است (۵).

شناسایی میزان مطالعه غیردرسی و عوامل مؤثر بر آن به منزله گام اصلی توسعه اقتصادی، به برنامه‌ریزان فرهنگی در سطح ملی کمک می‌کند تا با شناسایی علایق، گرایش‌ها و نیازهای مطالعاتی دانشجویان در جهت ترویج فرهنگ مطالعه گام بردارند (۲).

با توجه به این مسائل، ضرورت این مطالعه از آنجا ناشی می‌شود که هر چه میزان مطالعه و خصوصاً مطالعه غیردرسی افراد بیشتر باشد، میزان آگاهی و رشد آنها بیشتر شده و طبعاً به پیشرفت و رشد جامعه منجر خواهد شد. به جرأت می‌توان گفت که سلامت روانی افراد یک جامعه برای بهزیستی و رفاه اجتماعی و سازش منطقی و پیش‌آمدهای زندگی لازم و ضروری است بنابراین برای جلوگیری از بیماری‌های روانی، عواملی را باید شناخت تا به موقع از بروز اختلال پیشگیری نمود. از جمله ویژگی‌های منحصر به فرد انسان که به وجود آورنده و شتاب‌دهنده به آن است، توانایی اندیشیدن است. در واقع طرز تفکر، تمام ابعاد زندگی را تحت الشعاع قرار می‌دهد (۶). یکی از شرایط تغییر در جامعه یا فرد، تغییر در افکار آنهاست تا به تبع آن، روحیه و عقاید انسان تغییر کنند و به دنبال آن امکان ایجاد جامعه‌ای سالم مهیا گردد (۷).

کنابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده مدیریت و اطلاع‌رسانی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. (baghyany1366@gmail.com)؛ دکتر حسن اشرفی‌ریزی (استادیار)، مرکز تحقیقات فن‌آوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران (hassanashrafi@mng.mui.ac.ir)؛ شهین مجیری، کارشناس ارشد مرکز تحقیقات فن‌آوری اطلاعات سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان، اصفهان، ایران. (shmojjiri@yahoo.com)
این مقاله برگرفته از طرح تحقیقاتی شماره ۲۸۸۲۷۷ و تحت حمایت مالی مرکز تحقیقات مدیریت و اقتصاد سلامت، دانشگاه علوم پزشکی اصفهان بوده است.
تاریخ دریافت مقاله: ۹۰/۱۰/۹، تاریخ اصلاحیه: ۹۰/۱۱/۱۲، تاریخ پذیرش: ۹۰/۱۲/۲۳

از طرفی، سلامت روان عبارت است از ارزیابی افراد از زندگی‌شان که شامل ارزیابی‌های شناختی مثل رضایت از زندگی و ارزیابی‌های عاطفی همچون احساسات هیجانی مثبت و منفی است. حوزه سلامت روان سه مشخصه دارد: ۱- درونی است. سلامت ذهن در درون تجربه فرد جای می‌گیرد و تندرستی و ثروت و راحتی ظاهری و بیرونی در آن جای نمی‌گیرد. ۲- سلامت روان، ارزیابی حالات مثبت را در بر می‌گیرد و با ارزیابی‌هایی که در مورد بهداشت روانی می‌شود تفاوت دارد. ۳- ارزیابی از سلامت ذهن، نوعی ارزیابی کلی از تمام جوانب زندگی فرد است (۸).

لازمه برقراری تمرکز و پیدایش نوآوری آرامش روانی است (۹). سلامت روان دارای این ویژگی‌هاست: توانایی لذت بردن از زندگی، سازگاری، تعادل، انعطاف‌پذیری (۱۰). و تنبیز سلامت روان را وابسته به هفت ملاک می‌داند که عبارتند از: رفتار اجتماعی مناسب؛ رهایی از نگرانی و گناه؛ فقدان بیماری روانی؛ کفایت فردی و خودمهارگری؛ خویشتن‌پذیری و خودشکوفایی؛ توحید یافتگی و سازمان‌دهی شخصیت؛ گشاده‌نگری و انعطاف‌پذیری (۱۱). بها ندادن به امر مطالعه و تحقیق در جامعه سبب رکود علمی و سکون دانش بشری می‌شود. به این منظور انجام تحقیق در زمینه بررسی و شناسایی عواملی که سبب افزایش یا کاهش مطالعه و تحقیق در جامعه می‌شوند لازم و ضروری است. از جمله عوامل تسهیل‌کننده مطالعه غیردرسی می‌توان به وجود افراد متخصص در کتابخانه‌ها، مسابقات کتاب‌خوانی، برگزاری نمایشگاه‌های کتاب و غیره اشاره کرد. همچنین از عوامل بازدارنده در این مورد می‌توان حجم زیاد فعالیت‌های درسی، مشکلات اقتصادی، مشکلات شخصی و غیره را نام برد.

روش‌ها

این پژوهش از نوع توصیفی پیمایشی بوده است.

جامعه آماری آن شامل کلیه دانشجویان سال سوم دانشگاه علوم پزشکی اصفهان (۱۰۵۴ نفر) بوده و با استفاده از روش نمونه‌گیری طبقه‌ای تصادفی، حجم کل نمونه (۳۰۰) نفر تعیین شد. سپس با محاسبه ضریب مربوطه تعداد نمونه هر دانشکده به صورت تصادفی مشخص شد. ابزار گردآوری داده‌ها دو پرسشنامه محقق‌ساخته مطالعه غیردرسی و همچنین پرسشنامه استاندارد سلامت روان گلدنبرگ و هیلر است. پرسشنامه محقق‌ساخته عوامل مؤثر بر مطالعه غیر درسی شامل ۳۵ سؤال (تسهیل‌کننده ۱۸ سؤال و بازدارنده ۱۷ سؤال) است و از مقیاس لیکرت استفاده شده است. پرسشنامه استاندارد سلامت روان گلدنبرگ و هیلر معرفت‌ترین ابزار غربالگری روانپزشکی است. این پرسشنامه شامل ۴ مؤلفه جسمانی‌سازی (سؤالات ۱ تا ۷)، اضطراب و بی‌خوابی (سؤالات ۷ تا ۱۷)، نارسایی عملکرد اجتماعی (سؤالات ۱۵ تا ۲۱) و افسردگی (سؤالات ۲۲ تا ۲۸) بوده که در مجموع ۲۸ سؤال و در مقیاس پنج درجه‌ای لیکرت است. جمع نمرات هر یک از سؤالات در مقیاس، نمره کل آن مقیاس را تشکیل داده است.

روایی محتوایی توسط جمعی از اساتید مجرب مورد بررسی قرار گرفت. پایایی با استفاده از محاسبه ضریب آلفای کرانباخ محاسبه شد. به این صورت که ضریب آلفای کرانباخ پرسشنامه محقق‌ساخته عوامل بازدارنده مطالعه غیر درسی (۰/۸۶/۲=)، ضریب آلفای کرانباخ پرسشنامه محقق‌ساخته عوامل تسهیل‌کننده مطالعه غیردرسی (۰/۸۷/۲=) و ضریب آلفای کرانباخ پرسشنامه استاندارد سلامت روان گلدنبرگ و هیلر (۰/۸۳/۲=) بود. داده‌های حاصل از پژوهش از روش‌های آماری در سطح توصیفی، درصد توزیع فراوانی، ضریب همبستگی پیرسون و در سطح استنباطی، آزمون t، آزمون ANOVA، آزمون توکی مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

نتایج

بررسی مشخصات دموگرافیک نشان می‌دهد که ۶۸/۹ درصد از پاسخ‌گویان، زن و ۳۱/۱ درصد آنها مرد بوده‌اند. همچنین ۹۳/۳ درصد این افراد مجرد بوده و ۶/۷ درصد آنها متأهل هستند. همچنین این مطالعه نشان داد که ۶۸/۸ درصد دانشجویان میزان مطالعه کمتر از ۵ ساعت و ۲/۵ درصد دانشجویان میزان مطالعه ۱۰-۱۵ ساعت و از ۱۵ ساعت بیشتر است.

با توجه به نتایج جدول فوق، عوامل تسهیل‌کننده در سطح متوسط و عوامل بازدارنده کمتر از سطح متوسط بوده است.

با توجه به نتایج جدول ۲، ۵۳/۲ درصد از جامعه مورد مطالعه دارای سطح سلامت روانی بالاتر از سطح متوسط و خوب، ۴۴/۶ درصد از نظر روانی دارای علائم بیماری‌گونه و زیر سطح متوسط هستند و ۲/۲ درصد از افراد به سؤالات مربوط به سلامت روان پاسخ نداده‌اند. همچنین جامعه مورد مطالعه از نظر خرد مقیاس‌های جسمانی‌سازی و افسردگی، سالم و از نظر خرد مقیاس‌های نارسایی عملکرد اجتماعی و اضطراب و بی‌خوابی، دارای علائم مرضی هستند.

جدول ۱: میانگین، انحراف معیار عوامل تسهیل‌کننده و

بازدارنده مطالعه غیردرسی

گزینه‌ها	میانگین و انحراف معیار	t تک متغیره	درجه آزادی
تسهیل کننده	۳/۰۰±۰/۴۳	-/۱۸	۲۶۶
بازدارنده	۲/۹۹±۰/۴۵	-/۱۸۹	۲۶۶
مطالعه غیردرسی	۳/۷۴±۰/۶۲	۱۹/۵۰	۲۶۶

جدول ۲: میانگین، انحراف معیار سلامت روان (مقیاس جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی، عملکرد اجتماعی ضعیف و افسردگی)

گزینه	نمره	تعداد	درصد	میانگین و انحراف معیار	خطای معیار	t تک متغیره
سلامت روان	کمتر از ۲۲	۱۴۲	۵۳/۲	۲۴/۴۲±۱/۹۶	۰/۷۴۰	۳/۲۷
	بالاتر از ۲۲	۱۱۹	۴۴/۶			
	بی‌جواب	۶	۲/۲			
جسمانی‌سازی	کمتر از ۶	۱۶۹	۶۳/۳	۵/۹۸±۴/۰۱	۰/۲۴۷	-۰/۴۱۵
	بالاتر از ۶	۹۴	۳۵/۲			
	بی‌جواب	۴	۱/۵			
اضطراب و بی‌خوابی	کمتر از ۶	۱۵۵	۵۸/۱	۶/۶۰±۴/۸۶	۰/۲۹۹	۲/۰۳
	بالاتر از ۶	۱۰۹	۴۰/۸			
	بی‌جواب	۳	۱/۱			
نارسایی عملکرد اجتماعی	کمتر از ۶	۹۵	۳۵/۶	۷/۶۶±۳/۷۱	۰/۲۲۸	۷/۰۳
	بالاتر از ۶	۱۷۰	۶۳/۷			
	بی‌جواب	۲	۰/۷			
افسردگی	کمتر از ۶	۱۹۷	۷۳/۸	۴/۲۵±۵/۲۲	۰/۳۲۱	-۵/۴۲
	بالاتر از ۶	۶۷	۲۵/۱			
	بی‌جواب	۳	۱/۱			

چنین بر اساس یافته‌های جدول (۴) ضریب هم بستگی بین عوامل بازدارنده و خرد مقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی در سطح $p \leq 5\%$ معنادار بوده است. بنابراین بین عوامل بازدارنده و خرد مقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی رابطه مستقیم وجود دارد.

بحث

بر اساس یافته‌های جدول ضریب هم بستگی، بین عوامل تسهیل‌کننده با خرد مقیاس‌های «جسمانی‌سازی»، «اضطراب و بی‌خوابی» و افسردگی رابطه معکوس و با خرد مقیاس «نارسایی عملکرد اجتماعی» رابطه مستقیم وجود دارد. این بدان معناست که هرچه تأثیر عوامل تسهیل‌کننده بر مطالعه بیشتر شود خرد مقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی کمتر می‌شود و هر چه تأثیر این عوامل کمتر باشد خرد مقیاس نارسایی عملکرد اجتماعی افزایش می‌یابد. همچنین بین عوامل بازدارنده با خرد مقیاس‌های «جسمانی‌سازی»، «اضطراب و بی‌خوابی» و افسردگی رابطه مستقیم و با خرد مقیاس «نارسایی عملکرد اجتماعی» رابطه معکوس وجود دارد. این بدان معناست که هرچه تأثیر عوامل بازدارنده مطالعه بیشتر شود خرد مقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی هم افزایش و خرد مقیاس نارسایی عملکرد اجتماعی کاهش می‌یابد. مطالعه روی افزایش اطلاعات بیشترین تأثیر، و روی فراتر از خود شدن کمترین تأثیر را داشته است. همچنین بیشترین موضوع مورد مطالعه، موضوعات علمی است و کمترین موضوعات مورد مطالعه، موضوعات مذهبی، اجتماعی، کمک درسی، و تاریخی بوده‌اند. چنان که در پژوهش‌های پیشین هم به دست آمده، عواملی مانند عوامل فرهنگی، عوامل اجتماعی، عوامل خانوادگی مثل تحصیلات پدر و مادر، شغل آنها و وضعیت اقتصادی خانواده، همچنین به‌کارگیری

جدول ۳: میزان همبستگی تعیین رابطه بین عوامل تسهیل‌کننده مطالعه غیردرسی و سلامت روان

سلامت روان	
جسمانی‌سازی	$r = -0.136$ $sig = 0.027$ $r^2 = 0.018$
اضطراب و بی‌خوابی	$r = -0.194$ $sig = 0.002$ $r^2 = 0.037$
نارسایی عملکرد اجتماعی	$r = 0.301$ $sig = 0.000$ $r^2 = 0.090$
افسردگی	$r = -0.283$ $sig = 0.001$ $r^2 = 0.080$

جدول ۴: میزان همبستگی تعیین رابطه بین عوامل بازدارنده مطالعه غیردرسی و سلامت روان

سلامت روان	
جسمانی‌سازی	$r = 0.274$ $sig = 0.001$ $r^2 = 0.075$
اضطراب و بی‌خوابی	$r = 0.322$ $sig = 0.001$ $r^2 = 0.104$
نارسایی عملکرد اجتماعی	$r = -0.169$ $sig = 0.264$ $r^2 = 0.004$
افسردگی	$r = 0.240$ $sig = 0.001$ $r^2 = 0.057$

بر اساس یافته‌های جدول (۳) ضریب هم بستگی بین عوامل تسهیل‌کننده با خرد مقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی، نارسایی عملکرد اجتماعی و افسردگی در سطح $p \leq 5\%$ معنادار بوده است. بنابراین بین عوامل تسهیل‌کننده و خرد مقیاس‌های جسمانی‌سازی، اضطراب و بی‌خوابی و افسردگی رابطه معکوس و با خرد مقیاس نارسایی عملکرد اجتماعی رابطه مستقیم وجود دارد. هم

نتیجه‌گیری

نتایج به دست آمده نشان می‌دهد که بین وضعیت روانی با مطالعه و علاقمندی به آن و نیز بین میزان مطالعه و افسردگی در سطح جامعه رابطه وجود دارد. با مطالعه فرد از مطالبی آگاه می‌شود که قبلاً نمی‌دانست و این می‌تواند باعث آرامش روانی فرد شود و باعث شود که فرد لذت بیشتری از زندگی ببرد.

مطالعه از جمله راه‌هایی است که توانایی اندیشیدن و طرز تفکر منطقی را بهبود می‌بخشد و کمترین اثرش فعال شدن سیستم فکری است و روی فکر، هوش، تفکر، رفتار و اخلاق تأثیرات مثبت دارد.

روش‌هایی مانند ایجاد فرصت‌های پرسش و پاسخ یا بحث و مناظره در کلاس‌های درس، امکان دسترسی به کتاب‌ها و منابع اطلاعاتی بیشتر و نهایتاً فراهم کردن شرایط و محیط مناسب برای مطالعه از عوامل تقویت‌کننده انگیزه برای مطالعه هستند. از طرفی حجم زیاد کتب و منابع درسی، تماشای تلویزیون، نپرداختن والدین به مطالعه و بی‌علاقه بودن به مطالعه از عوامل کاهش‌دهنده انگیزه‌ها فراد برای مطالعه است.

همچنین پژوهش‌های پیشین نشان می‌دهد که کتاب‌درمانی بر کاهش افسردگی و بهبود عادات مطالعه و سطح روانی جامعه اثر دارد.

منابع

- Javadzadeh M. [*Motaleeh chera va chegooneh?*]. [Cited 2012 Mar 21] Available from: <http://www.magiran.com/npview.asp?ID=1610527> . [Persian].
- Aftabi Arani F, Batooli Z. [*Barresie mizane motaleeh gheire darsi daneshamoozane doreye motevasseteh va avamele moaser bar an dar shahrestane aran va bidghol dar sale tahsiliye 1384-1385*]. Scientific Communication, Monthly Journal of Irandoc. 2007; 7(3): 146-156. [Persian].
- Ashrafi Rizi H. [*An introduction to studying and the role of special services of public libraries in developing the culture of studying*]. 1th ed. Tehran: chapar; 2004. [Persian].
- Adler Mortimer J.(author). [*How to read a book*]. 2th ed. Mohammad sarraf tahrani (translator). Mashhad: Astane ghodse razavi, 1999. [Persian].
- Deljooye Zangiani Sh. [*Shivehaye yadgiri va motaleeh*]. 2th ed. Tehran: moasseseye farhangiye takook zarrin, 2002. [Persian].
- Yazdani AR. [*Barasiye ertebate tarze fekr (tafakore manteghi va tafakore gheire manteghi) va afsordegi ba pishrafte tahsiliye daneshjooyan*]. [Dissertation]. Isfahan: Daneshgah Isfahan; 2006. [Persian].
- Azadmarz Abadi E. [*Barasiye naghsh-e estedlal haye farhangi dar behdashte ravanie daneshjooyane daneshgah Baghiatallah*]. Majmooh maghalate dovomin seminare ravanie daneshjooyane tarbiat modarres. Tehran; 2006. [Persian].
- Sarafino EP. (author). [*Health psychology: biopsychosocial interactions*]. 3thed. Ali Ahmadi Abhari et al.(translators). Tehran: Roshd; 1998. [Persian].
- Barati Alavijeh HA. [*Ravanshenasie motaleeh*]. Isfahan: Alavi; 2004. [Persian].
- Salamate ravan va zaroorate tavajjoh be an. 1386; Available from: <http://www.niksalehi.com/public/archives/002002.php>
- Ventis LW. The relationships between religion and mental health. Journal of Social Issues. 1995; 51(2): 33-48.

Relationship between Non-school Study and Mental Health of Students of Isfahan University of Medical Sciences

Susan Bahrami¹ Hamideh Molakhili², Faezeh Baghbani³, Hassan AshrafiRizi⁴, Shahin Mojiri⁵

Abstract

Introduction: *The tendency to read and study is one of the most important indicators of growth and development. This is an effective factor for avoiding one-dimensional thinking and developing human talents in various fields. This study aimed to determine the relationship between non-school study and mental health in students of Isfahan University of Medical Sciences in 2010-2011.*

Methods: *In this descriptive –correlational study, 300 third year students (out of 1054 students) of Isfahan University of Medical Sciences were selected through stratified, random sampling. Data gathering tools were a researcher-made questionnaire and general health questionnaire. Content validity of the questionnaire was confirmed. Cronbach's alpha reliability coefficient was calculated 0.86 for researcher-made questionnaire and 0.83 for Goldenberg and Hiller mental health questionnaire. Data analysis was done using descriptive and the inferential (t-test, ANOVA and Tukey test) statistics.*

Results: *The mean of facilitating factors for non-school study was at the intermediate level. The mean of barriers was less than the average level. 53.2 percent had mental health, 44.6 percent had pathological symptoms and 22 percent did not respond questions related to mental health. Subject had mental health in term of "somatization" and "depression" sub-scales, and they had pathological symptoms in "social function failure", "anxiety and "insomnia" sub-scales. The correlation coefficient between facilitating factors and mentioned sub-scales (i.e. somatization, anxiety, insomnia, social function failure and depression) was significant ($P > 0.05$). Facilitating factors and somatization, anxiety, insomnia and depression sub-scales had the inverse association. Facilitating factors and social function failure sub-scales were directly associated. The correlation coefficient between barriers and mentioned sub-scales (i.e. somatization, anxiety, insomnia, and depression) was significant ($P > 0.05$). Therefore, there is a direct relationship between barriers and somatization, anxiety and insomnia and depression sub-scales.*

Conclusion: *The ability to study is one-way for improving the thinking and logical thinking ability. Its least effect is intellectual system activation. It has a positive impact on the mind, intelligence, thinking, behavior and ethics*

Keywords: non-school study, mental health, students, university

Addresses:

1. PhD, Health Economic and management Center, Isfahan University of medical science, Isfahan, Iran. Email: bahrami837@gmail.com

2. (✉) MSc student, Medical librarian and information science, School of management and medical information science, Isfahan University of medical science, Isfahan, Iran. Email: h.m.khalily@gmail.com:

3. BA, Medical librarian and information science, School of management and medical information science, Isfahan University of medical science, Isfahan, Iran. Email: baghyany1366@gmail.com

4. Assistant professor, Health Information Technology Research Center, Isfahan University of medical science, Isfahan, Iran. Email: hassanashrafi@mng.mui.ac.ir

5. MSc, Health Information Technology Research Center, Isfahan University of medical science, Isfahan, Iran. Email: shmojiri@yahoo.com